

Antwoordmodel: Aanvullen of weghalen?

Groep 4 · rekenen · Op de markt · 180 min

1. Reken $62 - 58$ uit zoals Kees en zoals Jada. Schrijf je stappen op.

Antwoord: 4 (2 manieren)

Weghalen

$$62 - 50 = 12$$

$$12 - 8 = 4$$

=

4

Aanvullen

$$58 + 2 = 60$$

$$60 + 2 = 62$$

$$2 + 2 = 4$$

=

4

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

Toelichting: Bij deze som is aanvullen het handigst. Kiest de leerling toch weghalen, vraag dan hoeveel stappen elke manier kostte.

2. Reken $62 - 3$ uit zoals Kees en zoals Jada.

Antwoord: 59 (2 manieren)

Weghalen

$$62 - 2 = 60$$

$$60 - 1 = 59$$

=

59

Aanvullen

$$3 + 7 = 10$$

$$10 + 52 = 62$$

$$7 + 52 = 59$$

=

59

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

Toelichting: Aanvullen van 3 naar 62 kan wel, maar is een lange weg. Juist dat moet de leerling hier zelf merken.

3. Wie heeft gelijk bij $62 - 3$?

Antwoord: A (Kees, weghalen is hier handiger)

4. Reken uit. Schrijf erbij of je weghaalde (**W**) of aanvulde (**A**).

Uitwerking:

- $81 - 79 = 2$: aanvullen (79, 80, 81)
- $75 - 4 = 71$: weghalen
- $53 - 48 = 5$: aanvullen ($48 + 2 = 50$, $+ 3 = 53$)
- $90 - 12 = 78$: weghalen ($90 - 10 - 2$)
- $44 - 37 = 7$: aanvullen ($37 + 3 = 40$, $+ 4 = 44$)
- $66 - 31 = 35$: weghalen, of aanvullen; allebei handig

5. Maak de zin af. Aanvullen is handig als ...

Antwoord: A (de twee getallen dicht bij elkaar liggen)

Toelichting: B is juist het geval waarin weghalen handig is. Laat de leerling bij elk antwoord een som uit de tabel noemen.

6. Bij welk getal komt Kees uit?

Antwoord: 26

7. Hoeveel is Jada in totaal gesprongen?

Antwoord: 26

8. Reken $91 - 46$ uit zoals Kees en zoals Jada. Je mag een getallenlijn tekenen in het vak.

Antwoord: 45 (2 manieren)

Weghalen

$$91 - 40 = 51$$

$$51 - 6 = 45$$

=

45

Aanvullen

$$46 + 4 = 50$$

$$50 + 41 = 91$$

$$4 + 41 = 45$$

=

45

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

Toelichting: Hier zijn beide manieren ongeveer even lang. Elke keuze is goed, als de leerling kan zeggen waarom.

9. Welke sprongen zijn het handigst bij $83 - 79$?

Antwoord: B (Vooruit van 79: + 1 en dan + 3)

Toelichting: A en C geven ook 4, maar met grote sprongen terug. Bij twee getallen zo dicht bij elkaar is vooruit springen het kortst.

10. Reken $74 - 68$ uit op de manier die jij het handigst vindt. Teken je sprongen in het vak.

Antwoord: 6

Mijn sprongen

$$68 + 2 = 70$$

$$70 + 4 = 74$$

$$2 + 4 = 6$$

=

6

Beoordelingscriteria:

- De sprongen staan op een getallenlijn, met hoe groot elke sprong is
- De leerling kiest een korte route (bijvoorbeeld via 70)

11. Hoeveel euro heeft Wim nog over?

Antwoord: 54 euro

12. Wat gaat er mis bij Kees?

Antwoord: A (Kees haalde 1 te veel weg. Hij moet er 1 bij doen, niet eraf.)

13. Een klok kost 19 euro. Wim heeft 82 euro. Reken $82 - 19$ uit op twee manieren.

Antwoord: 63 euro (2 manieren)

Met de 9-truc

$$82 - 20 = 62$$

$$62 + 1 = 63$$

=

63

euro

In stappen

$$82 - 10 = 72$$

$$72 - 9 = 63$$

=

63

euro

Het handigst vond ik:

☐

Met de 9-truc

☐

In stappen

14. Reken uit met de 9-truc: $45 - 9$

Antwoord: 36

15. Reken uit met de 9-truc: $71 - 29$

Antwoord: 42

16. Werkt de truc ook bij een plussom? Reken slim uit: $37 + 19$

Antwoord: 56

Toelichting: Bij plus gaat de correctie de andere kant op. Een mooie vraag om door te praten.

17. Leg aan Kees uit waarom je bij $- 9$ eerst 10 eraf haalt en er dan 1 bij doet. Je mag een tekening maken.

Antwoord: Geen vast antwoord

Toelichting: Een uitleg als *je hebt er 1 te veel afgehaald, dus die moet er weer bij* is helemaal goed. Een tekening met geld of een getallenlijn ook.

Beoordelingscriteria:

- Zegt dat $- 10$ één meer weghaalt dan $- 9$
- Zegt dat je die ene daarom terug moet doen (+ 1)

18. Een klant koopt een kaas van 47 euro en betaalt met een briefje van 50 euro. Hoeveel wisselgeld krijgt de klant?

Antwoord: 3 euro

19. Een fruitmand kost 36 euro. De klant betaalt met 100 euro. Reken het wisselgeld uit op twee manieren.

Antwoord: 64 euro (2 manieren)

Weghalen

$$100 - 30 = 70$$

$$70 - 6 = 64$$

=

64

euro

Aanvullen

$$36 + 4 = 40$$

$$40 + 60 = 100$$

$$4 + 60 = 64$$

=

64

euro

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

Toelichting: Op een echte markt vullen verkopers bijna altijd aan, met munten en briefjes in de hand. Vraag de leerling waarom dat zo handig is bij geld.

20. Kees had 85 kazen. Hij verkocht er 9. Hoeveel heeft hij er nog?

Antwoord: 76

21. Schrijf jouw marktregel. Wanneer haal je weg? Wanneer vul je aan? Wanneer gebruik je de 9-truc? Geef bij elke manier een voorbeeld.

Antwoord: Geen vast antwoord

Beoordelingscriteria:

- Weghalen: als het tweede getal klein is (of makkelijk, zoals een tiental), met een passend voorbeeld
- Aanvullen: als de getallen dicht bij elkaar liggen, met een passend voorbeeld
- 9-truc: als het tweede getal net onder een tiental ligt (9, 19, 29 ...), met een passend voorbeeld

22. Test je regel. Kies bij elke som een manier en reken uit.

Uitwerking:

- $94 - 89 = 5$: aanvullen ($89 + 1 = 90$, $+ 4 = 94$)
- $94 - 9 = 85$: 9-truc ($94 - 10 + 1$)
- $94 - 29 = 65$: 9-truc ($94 - 30 + 1$)
- $94 - 41 = 53$: weghalen ($94 - 40 - 1$)

23. Maak drie sommen tot 100 voor een klasgenoot: één waarbij weghalen het handigst is, één voor aanvullen en één voor de 9-truc.

Antwoord: Geen vast antwoord

Toelichting: Laat een klasgenoot de sommen maken en daarna zeggen welke manier hij koos. Kwam die overeen met de bedoeling van de maker?

Beoordelingscriteria:

- Elke som past bij de manier die erbij staat
- De antwoorden kloppen